

**Výzkumný ústav vodohospodářský
T.G. Masaryka**

ředitel Ing. Lubomír Petružela, CSc.

LOSOSOVÉ A KAPROVÉ VODY

3001/225

Závěrečná zpráva za rok 2005

Praha , prosinec 2004

Adresa výzkumného pracoviště:

Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka
160 62 Praha 6, Podbabská 30

Zadavatel úkolu:

Ministerstvo životního prostředí ČR
Vršovická 65, 100 10 Praha 10

Garant úkolu:

Mgr. Tereza Urbanová

Zahájení a ukončení úkolu:

leden 2005 - prosinec 2005

Odborný náměstek:

RNDr. Marek Rieder

**Vedoucí sekce jakosti vod
a procesů jejich změn**

Ing. Pavel Franče CSc.

**Vedoucí oddělení ekologie
a ochrany ekosystémů**

RNDr. Josef Fuksa CSc.

Zodpovědný řešitel úkolu 3001:

Ing. Věra Kladivová

Další řešitelé:

RNDr. Jitka Svobodová
Drahomíra Ondráková

PŘEDMLUVA

Úkol č.3001 Lososové a kaprové vody pro rok 2005 přímo navazuje na řešení problematiky implementace Směrnice Rady EU 78/659/EHS o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení za účelem podpory života ryb ve VÚV T.G.M.v letech 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 a 2004. Původní název úkolu byl Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a stanovení jejich úseků pro monitoring dle požadavků směrnice 78/659/EHS a číslo 4001.

Postup prací na implementaci Směrnice Rady EU 78/659/EHS se řídí Implementačním plánem IP - 78/659/EHS schváleným vládou.

Úkol 3001 využívá výstupy výzkumného záměru VÚV T.G.M. část: Společenstva a organismy.

OBSAH

<i>Předmluva</i>	3
OBSAH	4
ÚVOD	5
PŘÍPRAVA TABULEK A TEXTŮ PRO REPORTING	8
Rozsah informací pro reporting.....	8
Zpráva ČR o implementaci Směrnice 76/589/EEC.....	9
VYHOTOVENÍ MAPOVÝCH PODKLADŮ	12
EXPERTNÍ ČINNOST PŘI PŘÍPRAVĚ TEXTU NAŘÍZENÍ VLÁDY O PROGRAMU SNÍŽENÍ ZNEČIŠTĚNÍ POVRCHOVÝCH VOD	14
AKTUALIZACE PŘÍLOH S KONKRÉTNÍM VYMEZENÍM JEDNOTLIVÝCH AKCÍ	16
PŘÍPRAVA PODKLADŮ PRO EKONOMICKOU ANALÝZU	17
SOUHRN	18
LITERATURA	19
PŘÍLOHY	21
obr. 1 Úseky lososových a kaprových vod nesplňujících limity NV71/2003Sb	13

ÚVOD

Na jednání ČR s Evropskou komisí o přistoupení k EU byla projednána kapitola 22 - Životní prostředí. Při uzavírání této kapitoly se ČR zavázala plně implementovat do svého právního řádu také Směrnicí Rady EU 78/659/EHS o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení za účelem podpory života ryb. Postupné zapojování Směrnice Rady EU 78/659/EHS do právního řádu ČR a plnění jejích požadavků se řídí Implementačním plánem IP - 78/659/EHS schváleným vládou.

Předkládaná zpráva navazuje na řešení problematiky ve VÚV v letech 1999, 2000, 2001, 2002 a 2003. V prvním roce řešení (úkol MŽP *Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a rozlišení jejich typů dle požadavku směrnice 78/659/EEC* a úkol MZe *Klasifikace vod z hlediska požadavků směrnice 78/659/EEC se zaměřením na oteplené vody a organoleptickou závadnosti rybího masa* v roce 1999) byly vybrány signální druhy ryb – lipan podhorní *Thymallus thymallus* L. pro dolní hranici a pstruh potoční *Salmo trutta* L. pro horní hranici rozdělení vod na lososové a kaprové a hodnoceny abiotické faktory limitující jejich výskyt. V návaznosti na to vznikala metodika monitoringu ukazatelů jakosti vody požadovaných Směrnicí Rady EU 78/659/EEC.

V roce 2000 (úkol MŽP: *Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a stanovení jejich úseků pro monitoring dle požadavků směrnice 78/659/EHS*) byly na základě znalostí a prvních dat z monitoringu rybích společenstev navrženy úseky velmi pravděpodobně rybných vod (VPRV). Pro pilotní povodí Jižních Čech byl připraven monitoring v těchto úsecích. Byly zařazeny i dosud v ČR nemonitorované ukazatele jakosti vody. Bylo provedeno první porovnání plnění limitů zmiňované směrnice ve vytyčených úsecích na základě dat státní sítě ČHMÚ i některých dalších. Důležitým výstupem roku 2000 bylo velké množství materiálů s informacemi o uplatňování směrnice v členských státech EU. Na základě těchto znalostí pak byly navrženy první varianty úseků VPRV k vyhlášení.

V roce 2001 tento úkol pokračoval velkým objemem prací. Byla dořešena definitivní podoba 122 úseků VPRV, na které byla rozdělena celá síť vodních toků ČR a vzniklá databáze byla naplněna velkým množstvím informací o struktuře úseků. Screeningovými monitoringy byl řešen rozsah standardního monitorování ukazatelů směrnice. Standardní monitoring byl postupně zaveden v celé síti uzávěrových bodů, kterými jsou determinovány jednotlivé úseky VPRV. Síť uzávěrových profilů byla začleněna do státní sítě ve správě ČHMÚ.

V závěrečné etapě prací vznikl první návrh znění nařízení vlády vyhlášení povrchových vod, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů ČR. Pro naplnění jednoho z cílů směrnice 78/659/EEC - vlastní zlepšení jakosti vody v úsecích povrchových vod, byla vytvořena obecná osnova programů opatření. V předstihu byl rozpracován akční plán pro jeden úsek v pilotním povodí, kde jakost vody nesplňovala limity směrnice.

V roce 2002 bylo na základě nové koncepce provedeno detailnější dělení lososových a kaprových vod, kdy vzniklo 305 úseků, které byly zařazeny do definitivního návrhu pro legislativní vyhlášení. Legislativní práce byly v tomto roce završeny návrhem *Nařízení vlády*,

kterým se stanoví povrchové vody, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod ve znění do kterého byly zapracovány připomínky meziresortního řízení. Byl verifikován návrh na rozšíření monitoringu pro nově vzniklé úseky, které dostatečně pokrývají vyhlášenou síť povrchových vod. Účelové monitoringy byly vyhodnoceny a budou provozovány v dalších letech jako standardní monitoring speciálních parametrů. Další řešení si vyžaduje pouze monitoring celkového zbytkového chloru. Příprava návrhů opatření probíhala v rámci úkolu MZe *Implementace Směrnice rady EU 78/659/EHS o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu a příprava akčních plánů na jejich zlepšení*. [Soubor programů opatření 2002]

17.března.2003 bylo ve Sbírce zákonů ČR publikováno jako *Nařízení vlády. 71/2003Sb, kterým se stanoví povrchové vody, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod*. Současně byl připravován návrh na event. novelizaci a připraveny podklady pro hlášení EU o dosavadních krocích. Průběžně byl koordinován a dopracováván standardní monitoring jakosti vod pro ukazatele vyžadované nařízením vlády. Podniky Povodí s.p. v režii MZe vypracovaly programy opatření na zlepšení jakosti jednotlivých úseků lososových a kaprových vod. Pro tuto činnost byl zhodnocen stav jakosti povrchových vod a obě činnosti byly v rámci tohoto úkolu koordinovány. Po zpracování dvouletí 2001-2002 byl ve spolupráci s podniky Povodí s.p. vytvořen soubor akčních plánů [Programy opatření 2003].

Velká část prací v roce 2004 byla věnována publikaci výsledků mnohaletého projektu a zveřejnění přehledných podkladů k nařízení vlády 71/2003Sb. na internetu. Pro rok 2004 bylo hlavním cílem legislativně zpracovat opatření na zlepšení jakosti povrchových vod tak, aby byla na základě dílky Směrnice 78/659/EEC zaručena jejich vymahatelnost. Byl zpracován návrh *Nařízení vlády o programu snížení znečištění povrchových vod, vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů*. Průběžně byl koordinován standardní monitoring jakosti vod pro ukazatele vyžadované NV 71/2003Sb a na konci roku byla navržena jeho optimalizace pro období 2005. Podstatnou část prací tvořilo vyhodnocení všech profilů za dvouletí 2002-2003 podle plnění či neplnění limitů.

V roce 2005 bylo rozhodnuto novelizovat nařízení vlády 71/2003Sb. a doplnit o „Program snížení znečištění povrchových vod, které jsou nebo se mají stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů k dosažení hodnot přípustného znečištění těchto vod“, který má být součástí této novely nařízení vlády.

Dalším stěžejním úkolem prací roku 2005 bylo zpracovat návrh reportingu jako „Zpráva České Republiky o implementaci směrnice Rady ze dne 18. července 1978 o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb (78/659/EHS)“ Termín odevzdání reportingové zprávy EU za období 2002-2004 vypršel 30.9. 2005. ČR vstoupila do EU dne 1.6.2004, hlášení by tedy mělo obsahovat data za 7 měsíců roku 2004. MŽP a MZe jako státní orgány, zodpovědné za reporting EU, rozhodly proto poskytnout pro hlášení data, zpracovaná za dvouletí 2001-2002, z kterých vychází i „Program na snížení znečištění povrchových vod, vhodných pro život a reprodukci ryb a jiných vodních živočichů“.

Vyhodnocení monitoringu za rok 2004 bylo vypracováno v VÚV T.G.M. jako součást výzkumného záměru v oddílu Společenstva a organismy. Výsledky budou zveřejněny na internetové adrese www.vuv.cz. MŽP budou poskytnuty v předstihu, současně s touto závěrečnou zprávou.

PŘÍPRAVA TABULEK A TEXTŮ PRO REPORTING

Rozsah informací pro reporting

Pro reporting EU je závazné Rozhodnutí komise EU 92/446/EEC pozměněné Rozhodnutím 95/337/EEC. Toto rozhodnutí obsahuje závaznou podobu dotazníku, resp. obsahuje všechny údaje, které je třeba o implementaci Směrnice 78/659/EEEC nahlásit.

Již v roce 2002 byly pro MZe [Kladivová (2003) *Implementace Směrnice rady EU 78/659/EHS o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu a příprava akčních plánů na jejich zlepšení.*] navrženy dotazníky k získávání dat o problematice lososových a kaprových vod. Pro tento soubor byly použity dotazníky, předepsané Rozhodnutím 92/446/EEC.

V roce 2003 bylo do souhrnu prací zařazeno i vytvoření souboru formulářů všech vyhlášených rybných vod. Vznikl soubor 306 formulářů – Národní sumář a zeměpisné podrobnosti o každé vyhlášené vodě.

Z těchto prací jsme vycházeli při tvorbě příloh reportingové zprávy. Údaje byly doplněny dalšími údaji o monitoringu a Programu na zlepšení jakosti povrchových vod v úsecích, které limity nesplňují. Materiál byl postupně dopracováván do konečné formy excelové tabulky podle připomínek zadavatele.

Formulář „dotazníkové směrnice“ je rozdělen do tří sekcí:

Sekce 1 se jmenuje **NÁRODNÍ SOUHRN (National summary)** a obsahuje tyto informace:

1. Název členského státu
2. Rok hlášení
3. Celkový počet vyhlášených vod
4. Počet vyhovujících vod
5. Legislativa, kterou byla Směrnice převzata do zákona členského státu.
6. Mezní hodnoty, stanovené členským státem

Pro položku 3 – celkový počet vyhlášených vod - umožňuje citovaný předpis poskytnout údaje formou tabulky nebo formou mapy.

Sekce 2 se jmenuje **ZEMĚPISNÉ DETAILY (Geographical details for any designation)** a obsahuje tyto informace:

1. Název členského státu
2. Číslo vyhlášené vody
3. Region
4. Název
5. Informace o zeměpisné poloze
6. Informace o rozsahu dané vody

7. Datum označení vody

Pro položky 5 a 6 – zeměpisná poloha a rozloha – je umožněno dodat informaci ve formě mapy s dohodnutou úpravou.

Sekce 3 se jmenuje **PODROBNOSTI O PLNĚNÍ LIMITŮ (Compliance details)** a obsahuje tyto informace:

1. Název členského státu
2. Číslo vyhlášené vody
3. Rok monitorování
4. Splnění
5. Plnění jednotlivých limitů
6. a) Důvody nesplnění
b) Důvody pro zmírnění
c) Opatření plánovaná v programech pro zlepšení

Pro informace položky 6 byl doporučen co nejkratší text a i tato informace je požadována formou tabulky. Podle článku 7, bodu 3 Směrnice 78/659/EHS musí členský stát určit, zda je neplnění důsledkem náhody, přírodního jevu nebo znečištění a přijmout odpovídající opatření.

Na základě příkladu reportování za starší období byl i text pro popis opatření na zlepšení výrazně zestručněn (viz výsledky prací za roky 2002-2004).

Zprávu s vyplněnými dotazníky posílají členské státy na základě článku 15 Směrnice 78/659/EHS do devíti měsíců od konce tříletého předmětného období. Předmětné období , které je pro Českou Republiku prvním reportovaným jsou roky 2002-2004.

Zpráva ČR o implementaci Směrnice 76/589/EEC

Pro koordinační schůzku MŽP a MZe k reportingu, která se konala 12.7.2005 na MZe, byl vypracován návrh textu Zprávy České Republiky o implementaci Směrnice Rady 78/659/EHS včetně tabulkových příloh.

Bylo dohodnuto použít do reportingové zprávy vyhodnocení monitoringu za dvouletí 2001-2002, ke kterému jsou vztaženy jednotlivé programy opatření. Vyhodnocení za rok 2004 by mělo obsahovat jen dobu, kdy je ČR členem Unie, tedy 7 měsíců. To je příliš krátké období na celkové vyhodnocení, vyhodnocení by nebylo objektivní.

Vyhodnocení roku 2004 bylo provedeno na žádost zadavatele úkolu samostatně za jeden rok v rámci výzkumného záměru VÚV T.G.M sekce Společenstva a organismy. Výsledky vyhodnocení budou předloženy MŽP paralelně s touto zprávou. Budou vystaveny na internetových stránkách www.vuv.cz.

První návrh Zprávy ČR, především struktura jeho textové části, vycházel z příkladu reportingových zpráv ostatních směrnic z oblasti voda – směrnice o koupacích vodách,

dusičnanové směrnice, směrnice o čištění městských odpadních vod. Návrh byl MŽP doplněn a dokončen na základě konzultací s zpracovateli úkolu. V **Příloze1** je text reportingové uveden v definitivní podobě.

Text je doplněn 5ti přílohami:

Přílohou I. je celý text Nařízení vlády 71/2003Sb., který obsahuje legislativní vymezení všech 305 lososových a kaprových vod. Jeho součástí (Příloha 2 NV 71/2003Sb.) jsou i přijaté limitní hodnoty. Byly přejaty všechny ukazatele pro tekoucí vody a jejich přípustné hodnoty. Rovněž cílové hodnoty byly přijaty s parametry Směrnice, pouze pro hodnotu dusitanů byl v cílové hodnotě stanoven národní limit.

Příloha II. Je vnitrostátní souhrn spočítaný na základě údajů o rozloze jednotlivých vod tak, jak je uvádí výše zmíněný legislativní předpis. Kromě souhrnných údajů obsahuje i seznam o ukazatelů Směrnice, převzatých Českou Republikou

Příloha III. jsou zeměpisné údaje o jednotlivých vodách, zpracované formou tabulky. Obsahuje pro každou vymezenou vodu kromě jejího čísla a data vymezení ještě oblast (povodí Labe, Dunaje, Odry) název, kmenový tok a rozlohu. Další podrobnosti jsou uvedené v textu NV71/2003Sb. Zde jsou uvedeny kromě kmenového toku i ostatní přítoky a jsou přesně vymezeny kilometrem toku. Podle požadavku komise je přiložena mapa 305 vyhlášených vod .

Příloha IV se týká plnění ukazatelů ve vyhlášených úsecích.. První část tabulky se zabývá monitoringem. Ukazatele jsou seřazeny tak, jak je udává Směrnice 78/596/EEC:

1. teplota
2. rozpuštěný kyslík
3. pH
4. nerozpuštěné látky
5. BSK5
6. celkový fosfor
7. dusitany
8. fenoly
9. ropné látky
10. volný amoniak
11. amonné ionty
12. celkový chlor
13. celkový zinek
14. rozpuštěná měď

Jako „monitorované“ jsou označeny všechny parametry, které jsou součástí monitoringu rybných vod v ČR. Ukazatel celkový fosfor není součástí monitoringu, protože směrnice neudává jeho hodnotu ani ve sloupci I (přípustné-mandatory) ani ve sloupci G (cílové – guide). Pro tento ukazatel je udávána hodnota ve sloupci Poznámky a to pouze pro jezera (v ČR nebyla vyhlášena žádná jezera jako rybné vody). Proto tento parametr nebyl zařazen do Přílohy 2 NV71/2003Sb. a není tudíž ani monitorován. Ukazatel ropné látky byl

monitorován dvojím způsobem, chuťovou zkouškou a vizuálním stanovením. Parametr fenoly chuťovou zkouškou pouze tam, kde je přítomnost fenolů avízována, jak udává směrnice.

V druhé části Přílohy IV je uvedeno plnění nebo neplnění jednotlivých ukazatelů, rozdělené na hodnoty přípustné (G) a cílové (I). U hodnot ropných látek bylo plošně použito stanovené metody vizuálního posouzení a u vybraných zdrojů i chuťové zkoušky. Proto jsou všechna políčka vyplněna. U fenolů, kde je vyžadována jen chuťová zkouška jsou vyplněny hodnoty u těch úseků, kde se tento monitoring uskutečnil. V některých úsecích nebyly v dvouletí 2001-2002 některé ukazatele ještě měřeny, také v těchto případech nejsou vyplněna všechna políčka. Především v povodí Moravy byl monitoring na některých profilech teprve zaváděn a z mnoha profilů byly k dispozici jen některé ukazatele. Také monitoring zinku a mědi byl na celém území teprve zaváděn, ale v profilech ČHMÚ již byly k dispozici výsledky, které jsou v této tabulce uváděny. Monitoring celkového zbytkového chloru byl teprve ověřován, měřen až v roce 2004 a vyhodnocení je v poznámce pod čarou slíbeno za období 2004-2005.

Jako rok monitorování je uváděno dvouletí 2001-2002 a rok 2004. V sloupci „Splnění“ je uváděno splnění přípustných ukazatelů v každém úseku. „Důvody pro zhoršení“ nejsou vyplněny, protože toto je první hlášení a zhoršení bude ve zprávě za další 3 roky vztahováno k uváděným hodnotám.

„Důvody nesplnění“ a „Opatření plánovaná v programu zlepšení“ vycházejí z připravovaného Programu snížení znečištění. Tam, kde nevyhovovala limitům pouze minimální hodnota rozpuštěného kyslíku a program uvádí opatření s názvem „Vyhodnocení vývoje rybí populace ve vazbě na kyslíkové (nebo teplotní) poměry ve vodním toku, v případě zjištění nevyhovujících kyslíkových poměrů na vývoj rybí populace navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení“, byla použita tato formulace ve zkrácené podobě a k důvodům nesplnění uvedena formulace „ověřují se“.

V ostatních znečištěných úsecích je v programu uváděna alespoň jedna investiční akce a v reportingové zprávě je uváděna jako „opatření u 1,2...zdrojů znečištění“. Informace o opatřeních na zlepšení byla vyžadována co nejstručněji, ale dostatečně podrobná v měřítku členského státu.

V jednom případě jsou uváděny jako důvod nesplnění „přírodní podmínky“. Je to pro úsek Jizera hraniční, ukazatel pH, hodnoty se pohybují pod spodní hranici vyžadovaného limitního rozmezí ($\text{pH} < 6$). V 9 případech je uváděn „náhodný vliv“. V lososových vodách Jevíčka a Luhačovický potok byl ukazatel teplota překročen velmi málo a hodnota se v hodnocení roku 2003 a 2004 zlepšila. V obou úsecích nebylo k dispozici dostatek naměřených hodnot. Pro úsek horní Ploučnice se překročení hodnoty v ukazateli teplota již v roce 2003 a 2004 už neopakovalo a úsek je v podrobném hodnocení programů opatření hodnocen jako bezproblémový. Rovněž překročení limitní hranice pH u horní Ostravice je minimální a v roce 2003 ani 2004 nebylo již naměřeno. U úseku Vltava dolní bylo znečištění ropnými látkami zjištěno jednou chuťovou zkouškou. Vzhledem k tomu, že vizuální posouzení znečištění nezaznamenalo, byla zkouška na tomto profilu opakována v roce 2004. Znečištění nebylo nalezeno, a proto byl i zde uveden náhodný vliv.

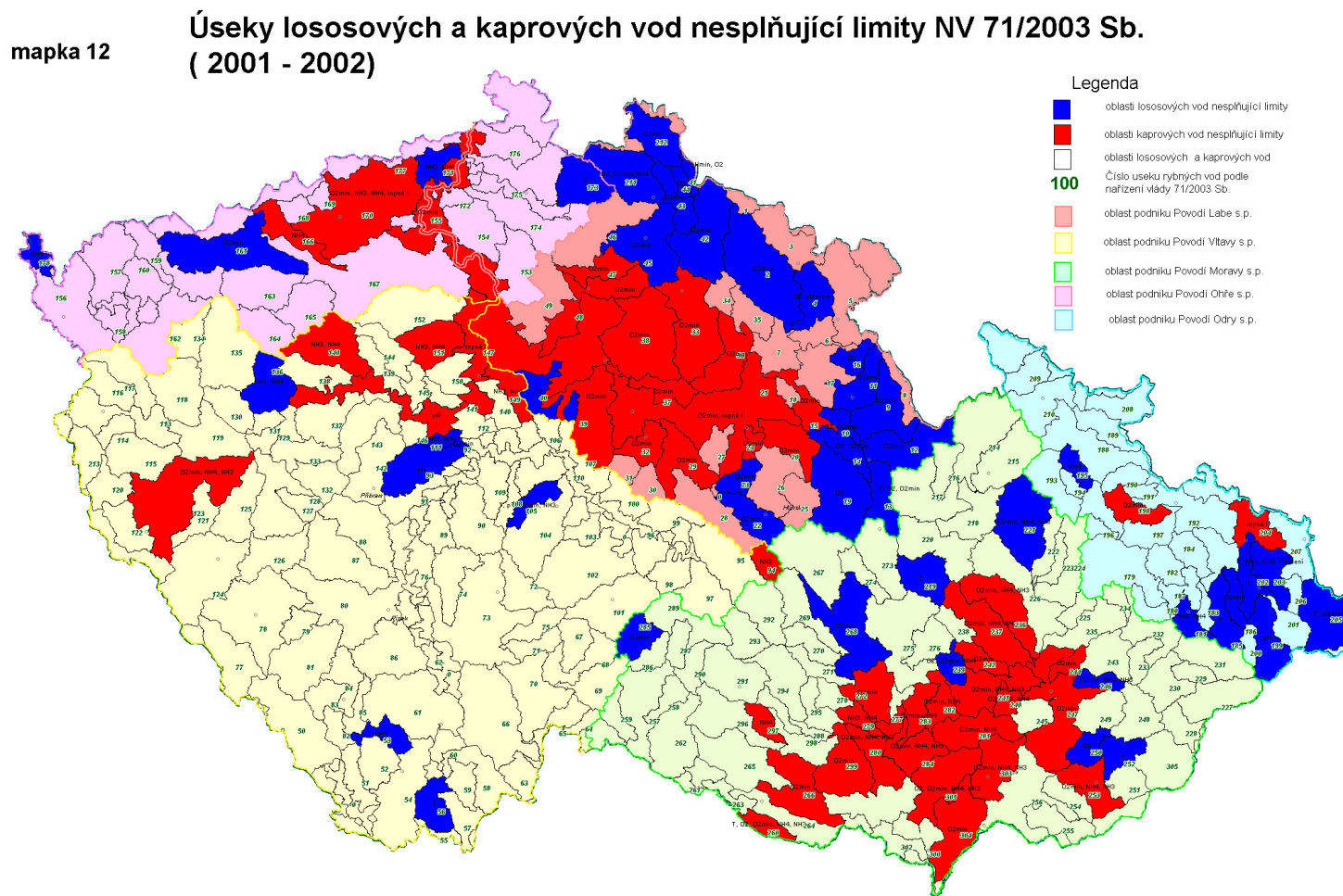
VYHOTOVENÍ MAPOVÝCH PODKLADŮ

Součástí reportingové zprávy jako Příloha V. je mapový podklad geografického vymezení jednotlivých lososových a kaprových vod. Na základě Rozhodnutí komise 95/337/EEC je umožněno dodat zprávu o plnění limitů formou grafického výstupu. Pro přehlednost a lepší orientaci byla zvolena souhrnná mapka všech úseků na území ČR.

Vychází z vrstev , které jsou volně k dispozici ve formátu "shp" (geografická data) jako RYBNE_VODY ; NEVYHOVUJICI_USEKY ; RYBNE_OBLASTI na internetových stránkách www.vuv.cz. Vrstva RYBNE_VODY vychází z digitální vrstvy toků v měřítku 1:50 000 a zobrazuje vyhlášené toky nebo jejich části. Vrstva RYBNE_OBLASTI identifikuje oblasti povodí lososových a kaprových vod a viditelně je rozlišuje. Vrstva NEVYHOVUJICI_USEKY obsahuje úseky včetně nesplněných ukazatelů v referenčním roce, tedy 2001-2002.

Podle pokynů zadavatele byla zhotovena mapa „Lososové a kaprové vody (podle NV71/2003Sb.“ ve formátu .jpg viz **Příloha 1**. Dále byla poskytnuta mapa „Úseky lososových a kaprových vod nesplňujících limity NV71/2003Sb. (2001-2002)“ také ve formátu .jpg. viz **obr.1**. Do reportingové zprávy byla na základě rozhodnutí zadavatele použita pouze mapka úseků.

obr. 1 Úseky lososových a kaprových vod nesplňujících limity NV71/2003Sb

EXPERTNÍ ČINNOST PŘI PŘÍPRAVĚ TEXTU NAŘÍZENÍ VLÁDY O PROGRAMU SNÍŽENÍ ZNEČIŠTĚNÍ POVRCHOVÝCH VOD

Proces legislativního vyhlášení lososových a kaprových vod vyvrcholil 17. března 2003 *Nařízením vlády o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod* číslo 71/2003 Sb.

Pro vyhlášené vody, které nesplňují limity tohoto nařízení se připravuje program pro snížení znečištění těchto vod. Podpoří vymahatelnost jednotlivých konkrétních opatření. Program snížení znečištění vychází z „Programů opatření na zlepšení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci ryb a dalších vodních živočichů“. Navržených na přelomu let 2003 a 2004.

Legislativní vymezení tohoto programu bylo původně navrženo samostatným nařízením vlády. Dne 20.12.2004 bylo zasláno do resortního připomínkového řízení navržené *Nařízení vlády o programu snížení znečištění povrchových vod, vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů*. Spolu s ním byla rozeslána předkládací zpráva, usnesení i odůvodnění. Po jednáních mezi MŽP a MZe, kterých se zpracovatelé úkolu účastnili jako expertní tým, bylo nakonec dohodnuto novelizovat NV 71/2003 Sb.

Dne 8.2.2005 byly MŽP sepsány připomínky z meziresortního řízení a postupně za přispění pracovního týmu VÚV T.G.M. vyhodnoceny a připraveny k vypořádání. Na vypořádání připomínek Středočeského a Jihočeského kraje byla svolána schůzka na MŽP. Obdobně při vypořádání připomínek Ministerstva financí.

Od 8.2.2005 bylo postupně provedeno vyřizování jednotlivých připomínek (celkem 61 od subjektů). Vypracování podkladů pro tato jednání i účast na nich byla významnou součástí letošních prací na úkolu. Vypořádávaly se připomínky právního charakteru. Souvislosti s jinými předpisy a některé připomínky byly pouze vysvětleny. Nejzávažnější jednání proběhla 1.3.2005 při vypořádávání připomínek Středočeského a Jihočeského kraje. Týkaly se především uvedení přesné lokalizace uzávěrového profilu do Přílohy 1 NV 71/2003Sb. a požadavku nezařazovat do Programu snížení znečištění opatření, týkající se rybníků v Jihočeském kraji. Další kolo jednání proběhla v září 2005 při vypořádání připomínek Ministerstva financí k předpokládanému hospodářskému a finančnímu dosahu navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

Akceptování nebo nepřijetí jednotlivých připomínek jednotlivých subjektů je postupně vyřizováno MŽP. Práce budou pokračovat podle vývoje legislativních prací. V době napsání této zprávy nebyly ještě dokončeny.

V rámci novelizace byla znovu otevřena otázka dusitanového limitu, vypuštění některých úseků ze seznamu rybných vod a aktualizace seznamu opravou drobných tiskových chyb. V rámci otázky dusitanového limitu se řešila s příslušným pracovištěm MŽP situace, zda je či není splněna implementace Směrnice 78/659/EEC v tomto ukazateli z hlediska Tabulek shody. Byly konzultovány varianty zkrácení úseku Bílina. Byl předán návrh aktualizace Přílohy 1 NV71/2003Sb., která by odstranila drobné tiskové chyby (99) z tabulky

vymezených vod (o 3776 řádcích). Rozhodování o definitivní verzi legislativního předpisu je v kompetenci MŽP.

AKTUALIZACE PŘÍLOH S KONKRÉTNÍM VYMEZENÍM JEDNOTLIVÝCH AKCÍ

Součástí legislativního vymezení je tabulka konkrétních investičních i neinvestičních akcí, které tvoří program zlepšení jakosti lososových a kaprových vod. Forma těchto příloh se postupně měnila tak, jak postupovala jednání přípravných legislativních prací. Nyní je definitivní podoba dvou příloh s opatřeními Programu snížení znečištění. Byla aktualizována i Příloha „Ukazatele a hodnoty jakosti povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů“. Viz **Příloha 2**.

PŘÍPRAVA PODKLADŮ PRO EKONOMICKOU ANALÝZU

Pro zhodnocení finančních dopadů programu opatření na snížení znečištění lososových a kaprových vod je zpracovávána a upřesňována tabulka co nejaktuálnější ekonomické analýzy. Byla požadována především Ministerstvem financí v rámci připomínkového řízení.

Při meziresortním řízení vzneslo Ministerstvo financí požadavek na upřesnění finančních nákladů projektu. Byla doplněna finanční analýza na základě dat z PRVKŮKŮ, které poskytlo MZe a Studie pro výkon státní správy č. e4/101/04 - Statistické vyhodnocení potřeb čištění a odkanalizování obcí do 2000 obyvatel v územích uvedených v oddíle 3 čl. 14, bod 3 Pravidel PRRS, které poskytlo MŽP. Finanční nároky na revitalizační zásahy, nárokované v Programu snížení znečištění byly získány od jednotlivých Povodí s.p. v inkriminovaných tocích.

Součástí ekonomické analýzy je co nejucelenější přehled zdrojů financování - Aktualizace strategie financování implementace Směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod; Fond Soudržnosti, program EU; Státní fond životního prostředí; Programy EU, ISPA.

V konečné fázi bylo požadováno doplnění návrhu na zařazení do programů finančních podpor z jednotlivých programů MŽP a MZe. Doplnění tabulky je čistě spekulativní, neznáme a nemůžeme znát rozhodnutí jednotlivých obcí, jak budou situaci čištění odpadních vod řešit nebo zda ji vůbec budou řešit (často z důvodů nedostatku financí pro spoluúčast na investicích pro jednotlivé akce).

Také rozdělení mezi programy 329 040 Výstavba a technická obnova čistíren odpadních vod a kanalizací a 215 110 Program revitalice říčních systémů - je dáno především počtem obyvatel (obce pod 2000 EO a obce nad 2000 EO), nikoliv právním nárokem jednotlivých obcí na získání dotace z těchto fondů. Při projednávání připomínky Ministerstva financí bylo požadováno přiřazení k jednotlivým programům bez ohledu na to, zda by bylo třeba provést dílčí změny podmínek pro čerpání dotačních peněz nebo ne.

Poslední verze ekonomické analýzy je v **Příloze 3**.

SOUHRN

Práce na úkole 3001 Lososové a kaprové vody byly rozděleny do dvou částí. První se týkala reportingu EU a druhá expertní činnosti při přípravě novelizace nařízení vlády. Vyhodnocení monitoringu bylo v roce 2005 součástí výstupu výzkumného záměru VÚV T.G.M. v části Společenstva a organismy.

K 30.9.2005 byla vypracována Zpráva České republiky o implementaci směrnice Rady ze dne 18. července 1978 o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb (78/659/EHS) (dle článku 15 směrnice). Text, přílohy a grafické přílohy byly zpracovány v požadovaném formátu.

Bylo dohodnuto použít do reportingové zprávy vyhodnocení monitoringu za dvouletí 2001-2002, ke kterému jsou vztaženy jednotlivé programy opatření. Vyhodnocení za rok 2004 by mělo obsahovat jen dobu, kdy je ČR členem Unie, tedy 7 měsíců. To je příliš krátké období na celkové vyhodnocení, a tím neobjektivní.

V roce 2005 bylo dohodnuto novelizovat NV 71/2003 Sb. tak, aby se „Program na snížení znečištění povrchových vod vhodných pro život a reprodukci ryb a dalších vodních živočichů“ stal jeho součástí. Návrh novely čteně usnesení, důvodové i předkládací zprávy prošel meziřesortním řízením a bylo postupně provedeno vyřizování jednotlivých připomínek. Vypracování podkladů pro tato jednání i účast na nich byla významnou součástí letošních prací na úkolu. Práce budou pokračovat podle vývoje legislativních prací.

LITERATURA

- Kladivová, V., (2002) : Implementace směrnice Rady EU 78/659/EHS o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadující ochranu a příprava návrhů akčních plánů na jejich zlepšení. Závěrečná zpráva z výzkumného úkolu, VÚV, Praha 2002, 67s.
- Kladivová, V. (2002): Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a stanovení jejich úseků pro monitoring dle požadavků směrnice 78/659/EHS. Závěrečná zpráva z výzkumného úkolu, VÚV, Praha, 124 s.
- Kladivová, V.(2003): Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a stanovení jejich úseků pro monitoring dle požadavků směrnice 78/659/EHS. Závěrečná zpráva z výzkumného úkolu, VÚV, Praha 134 s.
- Kladivová, V.(2004): Lososové a kaprové vody Závěrečná zpráva z výzkumného úkolu, VÚV, Praha, 97s.
- Kladivová, V.(2005): Lososové a kaprové vody Vyhodnocení roku 2004. Zpráva za rok 2005, VÚV, Praha
- Nařízení vlády 61/2003 Sb. o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech
- Nařízení vlády, kterým se stanoví povrchové vody, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod [71/2003 Sb.].(2003), Praha, 120s.
- Programy opatření na zlepšení jakosti povrchové vody vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů. MZe, 2003
- Rozhodnutí komise EU 92/446/EEC o dotaznicích ke směrnicím v oblasti vody, Autorizovaný překlad, databáze RIS MŽP, Praha
- Rozhodnutím 95/337/EEC, kterým se mění rozhodnutí komise EU 92/446/EEC o dotaznicích ke směrnicím v oblasti vody, Brusel
- Simon, O., Pitterová, J., Slavík, O. (1999): Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a rozlišení jejich typů dle požadavků směrnice 78/659/EEC. Zpráva úkolu č. 4001. VÚV T.G.M. Praha
- Simon, O.; Pitterová, J., Polách, L. (1999) : Klasifikace vod z hlediska požadavků Směrnice 78/659/EEC se zaměřením na oteplené vody a organoleptickou závadnost rybího masa Zpráva úkolu č.4001 VÚV TGM Praha
- Simon, O. a kol. (2000): Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a stanovení jejich úseků pro monitoring dle požadavků směrnice 78/659/EHS. Závěrečná zpráva z výzkumného úkolu, VÚV, Praha 181s.
- Simon, O. a kol.(2001):. Klasifikace vod z hlediska možnosti trvalého výskytu ryb a stanovení jejich úseků pro monitoring dle požadavků směrnice 78/659/EHS. Závěrečná zpráva z výzkumného úkolu, VÚV, Praha, 222 s.
- Směrnice Rady ze dne 18. července 1978 o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb [78/659/EHS].(1978) Brusel, 6s., Autorizovaný překlad, databáze RIS MŽP, Praha
- Soubor Programů opatření na zlepšení jakosti povrchové vody vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů. MZe, 2002
- Studie pro výkon státní správy č. e4/101/04 - Statistické vyhodnocení potřeb čištění a odkanalizování obcí do 2000 obyvatel v územích uvedených v oddíle 3 čl. 14, bod 3 Pravidel PRRS
- Usnesení vlády č. 852 ze dne 7. července 2005 k Rady č. 91/271/EHS k Aktualizaci strategie financování implementace směrnice o čištění městských odpadních vod
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů [vodní zákon].(2004) aktuální znění 20/2004Sb.

- Zpráva o řešení aktualizace dat – koupací vody a projekty ochrany vod, Závěrečná zpráva úkolu 3061, VÚV Praha, 2005, 44s

SEZNAM PŘÍLOH

- 1. Zpráva České Republiky o implementaci Směrnice Rady ze dne 18. července 1978 jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb (78/659/EHS)**
- 2. Přílohy návrhu novely *Nářízení vlády, kterým se stanoví povrchové vody, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, o zjišťování a hodnocení stavu jakosti a o programu snížení znečištění těchto vod.***
- 3. Ekonomická analýza dopadů novely Nářízení vlády 71/2003Sb.**